

УДК 37.078:331.548](043.5):[026 : 37](477.411)

Закатнов Дмитро Олексійович,

ORCID 0000-0002-4130-089X,

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник,

заступник директора з наукової роботи,

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського,

Київ, Україна

e-mail: 23dazkum@ukr.net

ДИСЕРТАЦІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПРОБЛЕМ ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ У ФОНДАХ ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Проаналізовано кількісні показники щодо дисертаційних досліджень з проблем професійної орієнтації за групами спеціальностей «Педагогічні науки» та «Психологічні науки».

Ключові слова: дисертаційні дослідження, професійна орієнтація, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Вибір майбутньої освітньо-професійної траєкторії є однією з найскладніших життєвих проблем особистості. З точки зору різних дослідників, результатом такого вибору може бути вибір професії, готовність до вибору професії, готовність до професійного самовизначення тощо.

Психолого-педагогічне забезпечення конструювання людиною на етапі вибору образу професійного майбутнього, його реалізації або модифікації на наступних етапах професійного розвитку, передбачає здійснення відповідними державними інституціями професійної орієнтації.

Проблема професійної орієнтації особистості на різних етапах її професійного розвитку є об'єктом або предметом дослідження багатьох дисертаційних робіт. Метою дослідження є виявлення кількісних тенденцій стосовно дисертаційних робіт з проблем професійної орієнтації.

З метою виявлення цих тенденцій досліджень нами було здійснено аналіз дисертаційних робіт, захищених після набуття Україною незалежності, які містить зведена база даних дисертацій з питань освіти, педагогіки та психології Державної науково-педагогічної бібліотеки імені В. О. Сухомлинського (ДНПБ).

Пошук робіт здійснювався за ключовими словами «професійна орієнтація», «профорієнтація», «профорієнтаційна робота», «вибір професії», «готовність до виборупрофесії», «професійне самовизначення», «готовність до професійного самовизначення», «професійна консультація», «профконсультація».

Включені до вибірки роботи аналізувалися за такими показниками: загальна кількість дисертаційних досліджень; розподіл дисертацій за групами спеціальностей; розподіл дисертаційних робіт за роками їх захисту.

Аналіз електронного каталогу дозволив виявити 70 робіт, що відповідали критеріям пошуку. З них 56 дисертацій (80 %) захищено за групою спеціальностей «Педагогічні науки» та 14 (20 %) за групою спеціальностей

«Психологічні науки». З 70 робіт лише 5 дисертацій захищено на здобуття наукового ступеня доктора наук (7,1 %), з яких 3 захищено за групою спеціальностей «Педагогічні науки» та 2 за групою спеціальностей «Психологічні науки». Частота захистів робіт за зазначеною проблематикою не є рівномірною.

В базі даних відсутні дисертації з проблем професійної орієнтації, захищені у 1993 та 2017 р. По 5 дисертацій було захищено у 2011, 2012, 2016 рр., по 4 захисти відбулося у 2001, 2002, 2008 рр. У 1991–99 рр. захищено 18, 2000–09 рр. – 24, 2010–19 рр. – 28 дисертацій з проблем професійної орієнтації.

У період з 2000 по 2009 рр. кількість дисертаційних досліджень, у порівнянні з попереднім десятиріччям, зросла на 33,3%, а з 2010 по 2020 рр. – на 55% у порівнянні з 1991–99 рр. та на 16% у порівнянні з 2000–09 рр.

Таким чином, результати аналізу бази даних дисертацій з питань освіти, педагогіки та психології Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського дозволяють стверджувати, що кількість захищених у 1991–2020 рр. дисертаційних досліджень з проблем, пов'язаних з професійною орієнтацією, має стійку тенденцію до зростання.

UDC 37.078: 331.548] (043.5): [026: 37] (477.411)

Dmytro Zakatnov,

ORCID 0000-0002-4130-089X,

Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Research Associate,

Deputy director for research,

V.O. Sukhomlinskyi State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine,

Kyiv, Ukraine

e-mail:23dazkum@ukr.net

DISSERTATION RESEARCH ON PROBLEMS OF PROFESSIONAL ORIENTATION IN FUNDS OF V.O. SUKHOMLINSKY STATE SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL LIBRARY OF UKRAINE

Quantitative indicators for dissertation research on the problems of professional orientation by groups of specialties «Pedagogical Sciences» and «Psychological Sciences» are analyzed.

Keywords: dissertation researches, professional orientation, V.O. Sukhomlinsky State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine.